

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CVIČNÝ TEST ZDARMA

CVIČNÝ TEST

Počet úloh: 12

Maximální bodové ohodnocení: 20 bodů

Možné pomůcky: volný papír, psací potřeby

Časový limit: **30 minut**

Zdroje textů:

Text k úlohám 1-4: SKÁCEL, Jan. *Jedenáctý bílý kůň*. Vyd. 4. Třebíč: Blok, 2000. ISBN 80-7268-047-1.

Text k úloze 6: KING, Stephen. *Zelená míle*. Přeložil Milan ŽÁČEK. Praha: Dobrovský, 2014. ISBN 978-80-7306-588-1.

Text k úlohám 8-12: Among Us s jaroslavem Matýsem. *Houpací osel* [online]. 2020, 7.11.2020, 2020(1), 1 [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <http://www.houpaciosel.cz/2020/11/07/among-us-s-jaroslavem-matysem/>

TESTOVÝ SEŠIT OTEVŘETE CO NEJDŘÍVE, I BEZ POKYNU!

Test je součástí vzdělávacího projektu Deváták.CZ

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1-4

(1) Kdo to byl Karel May?

Každý, kdo v mládí spolykal všech 65 svazků tohoto pilného spisovatele, odpoví bez rozpaků: Karel May byl trojjediný. Skládal se ze spisovatele Karla Maye, v některých vydáních dra Karla Maye, a ze dvou vlastnoručně napsaných a vymyšlených hrdinů. Old Shaterhand a Kara ben Nemsio. Old Shaterhand měl zastoupení pro Ameriku, Kara ben Nemi byl odborníkem pro blízký Orient. May se sice pokoušel vtělit ještě do několika postav, ale to byly pokusy nepodařené a žalostné. Neuznali jsme mu to...

Karel May je tedy Old Shaterhand plus Kara ben Nemi a tento Kara ben Nemi je Old Shaterhand v poušti, u ctitelů ďábla, v divokém Kurdistanu, mezi Bagdadem a Stambulem, v roklinách balkánských, v zemi Škipetarů, v horách Šar Daghu, prostě "Ve stínu padišáha", jak nazval spisovatel celý cyklus dobrodružných románů, které jsme se tu pokusili oklikou vyjmenovat. Old Shaterhand neztratil v novém prostředí kouzlo, důvtip ani sílu. Ba zdá se dokonce, že Kara ben Nemi v Africe je o něco větším silákem než jeho kolega z Divokého západu. Neboť kromě dvou revolverů, nože, lasa, dvou ručnic, pásu patron a dalekohledu vláčí s sebou ještě šavli, obyčejně damascenku. Jeho druhem už není rudý gentleman Vinetou, ale arabský sluha Halef. Nás, mladé a nenasyté čtenáře tento Halef rozesmával a uváděl ve vytržení. Měl jméno dlouhé jako tasemnici a my jsme se mu učili nazpaměť. Halef nebyl totiž pouhý Halef Omar, ale hadži Halef Omar ben hadži Abul Abbas Ibn hadži Davud al Gossarah.

(2) Kdo byl Karel May?

Karel May, stejně jako jeho sluha Hadži Halef Omar, byl poutník, který do Mekky nedošel, autor cestopisů o zemích, které nespatriil, hrdiny dobrodružství, která nezažil. Jako existuje na světě sen a skutečnost, je Karel May Old Shaterhandem plus Kara ben Nemsim, ale je také Old Shaterhandem minus Kara ben Nemi...

(3) Proti románům Karla Maye bojovaly úporně a s neúspěchem celé generace pedagogů.

Májovkám byl zakázán přístup do školních knihoven, a proto je žáci horlivě konzumovali. Nedivte se pedagogům. Autor této montáže o podivuhodném spisovateli sám zažil ve školních lavicích následující událost:

Ctihodný profesor jazyka českého položil spolužáku, výbornému matematikovi, následující otázku: "Kdo napsal velebáseň Máj?" Tázaný odpověděl promptně: "Karel Hynek Shatterhand."

Pan profesor se z infarktu vykřesal a poslední zprávy o našem spolužákovi tvrdily, že vede stavbu elektrárny v iráckých horách.

Tedy "v divokém Kurdistanu", třetím to dílu cyklu "Ve stínu padišáha".

Spisy Karla Maye zkazily celou řadu lidí. Patří k nim: Jakub Arbes, Jiří Wolker, Josef Hora, Jiří Mahen, Jaroslav Seifert, Vítězslav Nezval, František Hrubín, Jaroslav Vávra, universitní profesori Pospíšil a Běhounek, dále Egon Ervín Kisch, Petr Rosegger, Leopard Frank, Franz Werfel, Thomas Mann, Albert Einstein, Albert Schweitzer, Erich Maria Remarque a další.

Zmíněný František Hrubín, laureát státní ceny, takto nabádá naše děti v předmluvě "Syna lovce medvědů":

"Dopřejte si té prosté vzrušující četby, jako si jí dopřáli i vaši dědečkové a tatínkové, a jako u nás vytlačila hrubé a krvavé indiánky a buffalobilky, kěž u vás vytlačí sešity hloupých a bezduchých kovbojek."

"Hamdulillah, sláva bohu," odpověděl by mu vděčně a stručně hadži Halef Omar ben hadži Abul Abbas Ibn hadži Davud al Gossarah.

1. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

- 1.1 Jedná se o lyrický text psaný prózou.
- 1.2 Jedná se o vypravování psané v er formě.
- 1.3 Z textu vyplývá, že se Old Shaterhand a Kara ben Nemsí v ději knih často setkávali.
- 1.4 Knihy Karla Maye ovlivnily množství spisovatelů, univerzitních profesorů i světově proslulé vědce.

2 body

2. Vypište z úseku 2 všechna zájmena.

3 body

3. Napište spisovné podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného čtyřslabičné, je příbuzné se slovem ZPRÁVY a skloňuje se podle vzoru STAVENÍ. (Slovo zprávy pochází z TEXTU 1, správná odpověď se v TEXTU 1 nevyskytuje.)

1 bod

4. Které z následujících tvrzení o podtrženém souvětí v části 2 je pravdivé?

- A) Toto souvětí je souřadné a skládá se ze 2 vět.
- B) Toto souvětí je podřadné a skládá se ze 3 vět.
- C) Toto souvětí je souřadné a skládá se ze 3 vět.
- D) Toto souvětí je podřadné a skládá se ze 4 vět.

1 bod

5. Která z následujících vět je pravopisně správně?

- A) Prve oněměl ze strachu, pak se ale vzchopil a na sysla zasičel.
- B) Sundej prosím s lednice mísu se sýry, nedosáhnu na ni.
- C) Během sychravého počasí mně svrbí kůže a mám zimnici, jsem totiž hubený jak vyžle.
- D) Letadla vzlétají téměř vždy z první ruzyňské dráhy, jen vyjímečně se používá náhradní dráha.

1 bod

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 6

A

„Zavrtává se to do mě jako žihadla. Strašně to bolí.“
„Tak to se cítíš stejně jako my,“ řekl Surovec stejně potichu jako předtím. „Ale my tě máme rádi. Cítíš i to?“

B

„Já se tmy hrozně bojím,“ nakonec dodal. Každý z nás musí umřít. Výjimky nejsou žádné. Je mi to zcela jasné, ale někdy, ach panebože, je Zelená míle tak dlouhá.

C

„Ano šéfe.“ Ale hlas se mu teď třásl ještě hůř a z očí se mu opět začaly pomalu lít slzy. „Prosím vás, šéfe, nedávejte mi tu věc na tvář,“ zašeptal naříkavě.

D

Oči mu v jamkách těkaly ze strany na stranu a poprvé to vypadalo a znělo, že má strach. „Ale je tady spousta lidí, který mě nenáviděj. Spousta. Já to cítím. A bolí to.“

E

„Neposílejte mě do tmy, prosím, nenuťte mě, abych šel do tmy.“

6. Logicky seřadte text.

6.1 _____

6.2 _____

6.3 _____

6.4 _____

6.5 _____

3 body

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 7

Česko patří mezi poslední země Evropské Unie, v nichž fungují anonymní vlastníci společností, které se mohou účastnit veřejných a komunálních zakázek. To určitě není správné. Podobné společnosti jsou známy neprůhlednou vlastnickou strukturou, která často skrývá podnikatele s nekalými úmysly, často dokonce s plným trestním rejstříkem. Připomeňme, že takovými zakázkami každý rok proteče pětset miliard korun. Za anonymem se navíc nemusí skrývat jen ruský či italský mafián, může se jednat i o teroristickou organizaci! Pokud máme brát evropskou legislativu vážně, je namístě schválení příslušné legislativy, která z Česka udělá moderní zemi. Jsem opravdu zvědavý, zda se našim politikům podaří zákony změnit.

7. Najděte v textu 3 slova, jež jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně. Chybějící odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považováno za chybu.

3 body

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 8 - 12

Na zálibě v hororech, kde lidi postupně nahrazují mimozemští dvojníci, není nic špatného. Bývalý předseda dětské sekce České psychiatrické společnosti ji ale očividně nedokázal oddělit od své profese. Ani fakt, že ho to stálo místo, však nezabránil Miloši Zemanovi, aby ho vyznamenal medailí za zásluhy.

Absence smyslu pro dobro a zlo, ploché, téměř chybějící emoce, a to celé navíc hluboce zakořeněné v DNA jedince, který v podstatě nemůže jednat jinak. Zní vám to jako popis monstra z nějakého hororu? Kdepak, to jen MUDr. Matýs popisuje v rozhovoru pro info.cz švédskou aktivistku Gretu Thunberg. Co už, Gretě to asi může být ukradené (a nikoliv kvůli Aspergerově syndromu, ale jednoduše proto, že má na práci lepší věci), Matýs ale dává najevo, že takto smýšlí o všech lidech s AS.

To bylo před více než rokem (zmiňovaný rozhovor vyšel na konci září 2019) a za jiných okolností by už celá situace upadla v zapomnění, jako už tolik jiných mediálních bouří v českém rybníčku. Někdo řekne něco kontroverzního, pár lidí se proti němu ohradí, komentátoři z obou stran barikády začnou vinit názorové oponenty a Twitter si má na pár dní s čím hrát. Prostě klasika. Tedy alespoň do chvíle, než se do celé věci vložil Miloš Zeman, který se rozhodl Matýsovi udělit při příležitosti 28. října medaili za zásluhy. Jeho výroky se tak opět dostávají do veřejného prostoru, tudíž je dobrý čas připomenout si rozdíly mezi osobou s Aspergerovým syndromem a vraždícím mimozemšťanem, jenž se vydává za člověka. Jako názorná ukázka nám může posloužit populární počítačová hra Among Us, ve které se to mimozemskými dvojníky jen hemží.

Ve zmíněné počítačové hře Among Us, někdy popisované jako „městečko Palermo ve vesmíru“, se hráči snaží ve svých řadách odhalit mimozemské sabotéry (označované jednoduše Impostors) před tím, než kompletně převzou kontrolu. Tito sabotéři sice vypadají jako lidé, postrádají ovšem smysl pro morálku, zajímá je jen vlastní přežití a veškeré emoční projevy jsou jen pečlivě kalkulovaným divadlem. Zkrátka něco na způsob Matýsovy představy člověka s AS.

Jakkoliv zde nechci upírat vraždícím, podobu měnícím mimozemšťanům právo na diagnózu Aspergerova syndromu, většina lidí s AS herní Impostors příliš nepřipomíná. Jako první je třeba zmínit jeden drobný, ale podstatný anatomický detail: Diagnóza Aspergerova syndromu rozhodně neznamená, že člověk má v trupu schovaná monstrózní ústa s vystřelovacím jazykem. Stejně tak si MUDr. Matýs očividně spletl jedince AS s vraždícími mimozemšťany, když jde o emoční prožívání. Impostors z Among Us nebo Věc ze **stejnojmenného** filmu možná mají jen velmi okleštěné emoce a pouze malý zájem o věci mimo své přežití, ale kupříkladu diskuzní fóra lidí s AS jsou plné často velmi intenzivních emocí. Ty se zde vyskytují snad ve všech variantách a rozhodně se netýkají jen vlastního života. Nehledě na fakt, že Aspergerův syndrom se může projevovat i pohybovou nemotorností, což jakékoliv snahy o vraždění ostatních rdousí hned v zárodku.

8. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

- 1) Autor tvrdí, že rozhovor MUDr. Matýse vyvolal zájem médií a reakce na sociálních sítích.
- 2) Hra Among Us dle autora připomíná hru „městečko Palermo“.
- 3) Autor souhlasí s názorem MUDr. Matýse na Aspergerův syndrom a jeho projevy, které popsal v rozhovoru pro info.cz.
- 4) Autor tvrdí, že lidé s Aspergerovým syndromem připomínají sabotéry ze hry Among Us.

2 body

9. Kterým z následujících útvarů publicistického stylu je nejspíše text autora?

- A) Interview
- B) Zpráva
- C) Komentář
- D) Inzerát

1 bod

10. Napište větný ekvivalent, který se nachází ve třetím odstavci textu.

1 bod

11. Napište přísudek jmenný se sponou, který se nachází ve čtvrtém odstavci textu.

1 bod

12. Určete pád a vzor přídavného jména „stejnojmenného“, které se nachází v posledním odstavci textu.

- A) pád 2., vzor mladý
- B) pád 3., vzor jarní
- C) pád 4., vzor mladý
- D) pád 6., vzor jarní

1 bod